

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMIAS 29:11)

BESZÁMOLÓ

ÚJ ÉLETRE KEL A PÉCSI EGYHÁZMEGYEI KÖNYVTÁR

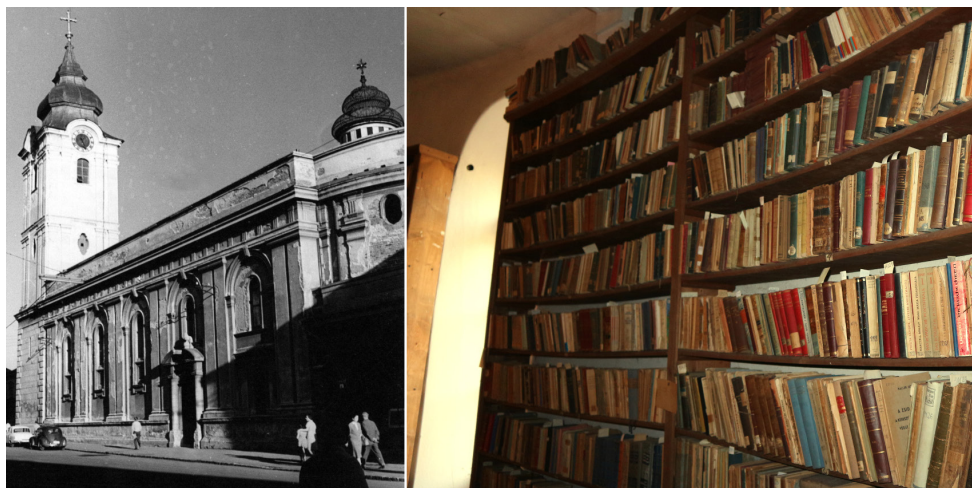
DR. SCHMELCZER-POHÁNKA ÉVA

Pécsi Egyházmegyei Könyvtár

„Az Egyház feladata az emberi szellem kincseinek, főképpen keresztény elődeinknek értékes lelki hagyatékainak nagy gondal való megőrzése könyvtáraiban...”¹

A Pécsi Egyházmegyei Könyvtárat 1968. október 1-jén Dr. Cserhádi József apostoli kormányzó, későbbi megyéspüspök (1969–1989) alapította a hajdani Pécsi Püspöki Szeminárium bibliotékái, az 1923 utáni püspöki, kanonoki és papi hagyatékokból. Továbbá az állományhoz csatolták az 1950-ben feloszlott pécsi szerzetesrendek válogatás után visszamaradt köteteit is. Helyszínként a hajdani ferences templom (ma Szent Ferenc Plébániatemplom) gyóntatófolyosója feletti emeleti könyvtári helyiségeket jelölte ki az alapító, amely az 1990-es évek közepén – az állomány gyarapodása miatt – kiegészült a második emeleti padlástérrel is. Az épület templomi funkciója, valamint az emeletek fűtetlensége miatt az állomány használhatósága a 2000-es évek elejére nehézkessé vált. Az ottani utolsó könyvtárvezető Boda Miklósné dr. Szepes Zsuzsanna, a Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola bibliotékájának igazgatója lett, aki kinevezésétől, 2001 nyaratól folyamatosan napirenden tartotta a gyűjtemény méltó és a használhatóságát biztosító épületbe költöztetésének ügyét: csak az alkalmas ingatlan és a felújítási költségek hiányoztak.

¹Dr. Cserhádi József apostoli kormányzó alapítólevele és Fényi Sándor kanonok könyvtárigazgató kinevezése (Pécs, 1968. október 1.)

*A Pécsi
Egyházmegyei
Könyvtár a Szent
Ferenc Plébánia-
templomban
(1968–2020)*

Végül az új könyvtári helyszín megvalósulása még több mint másfél évtizedet vett igénybe. Az előkészítő munkálatok után Dr. Udvardy György megyéspüspök hathatós támogatásával, valamint a Magyar Kormány és az Emberi Erőforrások Minisztériuma által az egyházak közösségi célú programjainak és beruházásainak támogatására kiírt, „*Pécs, Janus u. 8 sz. alatti műemlék épület felújítása*” (EGYH-KCP-16-P-0105) címmel benyújtott pályázata keretében 2019. év elején kezdődtek meg a Pécsi Egyházmegyei Könyvtár kijelölt, új épületének és környékének felújítási munkálatai. A pécsi Janus Pannonius utca 8-as számú, hajdani kanonoki ház régóta folyamatosan romló állapotú, műemléki védettség alatt álló² lakóház volt. Mellette a kerthelyiségben a város kulturális színfoltja, a Rózsakert nevet viselő legendás szórakozóhely működött.

Jelen projekt révén a hajdani Papucs Borozó helyszínén az egyházmegyei turisztikai létesítmények előőrsei, valamint ajándék- és könyvesbolt, a Rózsakert pedig kulturális rendezvényeknek is helyszínt adó park is megújul.

² 5730/1965.
ÉM 1965.01.01
miniszteri döntés
értelmében.

A Janus Pannonius utca 8. szám alatti egyházi ingatlan és környezete felmérési munkálatai 2008 és 2017 között zajlottak, Dr. Gere László építész vezetésével.³ Az épület könyvtárként történő átépítésének, valamint a pécsi Rózsakert és volt káptalani borozó felújítási munkálatainak megtervezését Vicencz Ottó építész-tervező készítette el, belsőépítészeti látványtervét pedig V. Harcos Kornélia álmodta meg. A kivitelezési munkálatokat a Pécsi Építő és Tatarozó Zrt. végezte, Wéber Árpád építőmérnök vezetésével.

A könyvtár a teljes emeleti részében fog berendezkedni: könyvállományának időbeli sokszínűsége mellett bútortárában megjelenik majd a régi és az új. Az ősz folyamán bekerültek a megújuló könyvtár legkülönlegesebb bútordarabjai: egy 18. századi késő barokk és érett rokokó stílusjegyeket is magán viselő felolvasószeke, valamint a pécsi ferences rendi bibliotéka, szerzetesek által 1771-ben készített 11 apácarácsos, könyves szekrény, továbbá eredeti Lingel szekrények is. Ezek restaurálási munkálatait Fertői Miklós bútorrestaurátor és munkatársai végezték el. A beköltöző állományt a Gyulai Fafém Bútor Zrt. 21. századi kívánalmaknak megfelelő, modern, egyedi megvilágítással rendelkező polcrendszerei, valamint a salgótarjáni Vasszer Raktártechnika Kft. könyvtári tömörraktári polcrendszerei várják.

*Az Egyházmegyei
Könyvtár épülete:
felújítás előtt és után*

³ Szakértői
közreműködők:
Balázs Péter és
Vizi Márta PhD.

A kutatási
dokumentáció:

Gere László: Pécs
Janus Pannonius
u. 8. sz. lakóház
műemléki kuta-
tása 2008–2017.

[Szekszárd, 2017.];
Pécs, Janus

Pannonius u. 8. sz.
lakóház II. Rész-
leges értékleltár,
építészeti leírás,
szakértői vélemények. [Pécs, 2017.]

*A régi és az új
könyvtári bútorok*

A könyvtári terek beosztása: két munkaszoba, egy-egy kutatóterem, folyóirat- és különgyűjteményi raktár, tömörraktár, védett raktár, tárgyaló, szerverszoba, valamint ebédlő, továbbá mellékhelyiségek, valamint két hatalmas folyosói rész. A könyvtári épület-résznek egyetlen földszinti terme – amely korábban Horvát Adolf Olivér ciszterci szerzetes és botanikus lakószobája volt – közösségi funkcióban fog működni. Az épület lift segítségével akadálymentesített.

A földszinti nyugati, konyhával is rendelkező szárnyban a Pécsi Székesegyház kórusai kapnak próbahelyeket.

Tekintettel a megsokasodott feladatokra a könyvtár személyzeti állománya az év folyamán kibővült: Papp Csilla informatikus-könyvtáros – digitális tartalomfejlesztő és általános iskolai hitoktatói végzettséggel is rendelkezik – tavasszal csatlakozott be a folyamatban levő könyvtárrendezési munkákba. A nyár folyamán átcsoportosítással Stocker Miklós nyugdíjas kollégánk került a csapatunkba, hogy a digitalizálási munkálatokat koordinálja.

Az épület folyamatos szépülése mellett 2020. április 16-án megkezdődtek a Ferences Templomban levő több mint 40 000 kötetes könyvállomány állományvédelmi tisztítási munkálatai, amelyet Rétfalvi Orsolya könyv- és papírrestaurátor, valamint munkatársa, Orbán István végeznek. A templomban a tiszta kötetek több száz, gondosan felcímkézett, sorrendezett dobozban várják az új épületbe való beköltözést, valamint a könyvespolcokon való végleges elhelyezést.

A tavaszi járványhelyzettől kezdődően a Pécsi Egyházmegye turisztikai egységének munkatársai is besegítenek a megtisztított könyvállomány átmeneti raktárba költöztetésénél, amely a templomi könyvtárhelyiség szűkössége miatt volt indokolt. Továbbá munkájuk révén készül folyamatosan az online katalógussal nem rendelkező könyvtár állományának könyvlajstroma a meglevő betűrendes katalógusok bibliográfiai adatainak Excel-táblázatba való begépelésével: ekképpen egy átlátható, kereshető adatbázissal is rendelkezhet a könyvtár. A jövő évtől pedig megkezdődik a könyvállomány online feldolgozása a Corvina integrált könyvtári rendszerben.

Az átmeneti raktárhelyen megkezdttük a folyóiratállomány rendszerezését, továbbá a szentképek és imalapok, valamint az aprónyomtatvány-gyűjtemény feldolgozását, szintén Excel-táblázatban.

Némi „marketing céllal” elindítottunk egy ismeretterjesztő sorozatot az egyházmegye honlapján **A Pécsi Egyházmegyei Könyvtár „kincsei”** címmel, amelyben a feldolgozási és rendszerezési munkák során előkerült érdekes, sok esetben kuriózumszámba menő dokumentumokat mutatjuk be, mintegy felhívva a figyelmet a gyűjteményünk sokszínűségére a jövő kutatói számára. ➡

Az egyházak erkölcsi és szellemi kötelezettsége a különböző korszakokból fennmaradt, a keresztény kultúrkör emlékeit tartalmazó könyvek őrzése, használhatóságának és kutathatóságának biztosítása, valamint a bennük őrzött tudás közvetítése. A 2021-es év nagy kihívást tartogat

Az állományvédelmi munkálatok a Ferences templomban

2020/21-es
projekt: pakolunk,
pakolunk, pako-
lunk...

a könyvtár munkatársai számára: teremkönyvtárból több különböző raktári rendszert magába foglaló épületben kell újrendeznünk a több mint 40 000 kötetes állományt, amely az 1851 előtti, régi könyves kötetek, az imakönyv- és énekeskönyvgyűjtemények mellett aprónyomtatvány-, szentkép- és imalapkollekciót is tartalmaz. 20 év működési szünet után kell lefektetnünk a 21. század kutatási kihívásainak megfelelő könyvtári stratégiánkat, a bibliotéka szervezeti szabályzatát, nyitvatartási rendjét, leendő szolgáltatásait, hogy jövő év szeptemberében felkészülten várhassuk olvasóinkat és kutatóinkat, továbbá becsatlakozhassunk az országos és az egyházi könyvtári vérkeringésbe. Jövőbeli

feladatvégzésünkben az alapítási célkitűzésekben megfogalmazott megőrzési kötelezettség mellett kiemelten az állomány használhatóságának biztosítására, kutatásokra is alkalmassá tételére, továbbá online megjelenésére helyezzük a hangsúlyt. ►